

BALLU LETTERARJU

Imħejji minn: Krystyna Rózga

Età tal-partecipanti: 7 – 10 snin

Ħin meħtieġ biex jitwettqu l-attivitajiet: 3 sigħat

Objettivi ġenerali:

- Li jinholqu assoċjazzjonijiet pożittivi mal-letteratura
- Li jiġu integrati u msaħħa r-relazzjonijiet bejn il-partecipanti
- Li tittejjeb il-kreattività u l-immaġinazzjoni

Objettivi speċifiċi:

- Attività f'tim
- L-użu ta' elementi mill-insiġ ta' rumanz għal-logħob u r-rappreżentazzjoni fl-attivitajiet

Metodi:

- Rutini taż-żfin
- Attivitajiet fiżiċi

Kliem ewlieni:

Letteratura, kotba, festi taż-żfin, logħob tematiku, ballu tal-karnival

Materjali:

- tagħmir għar-riproduzzjoni tal-mużika
- kutri – tnejn għal kull grupp ta' 10 persuni (l.c.)
- folja karta (l.e.)
- ammont ta' sigġijiet daqs il-partecipanti (ll.a.)
- folji b'lista ta' mistoqsijiet għall-partecipanti (ll.b.)
- folji b'karattri miktuba biex isibuhom u xi ħaġa biex twaħħalhom ma' dahar il-partecipant (ll.c.)

I. RUTINI TAŻ-ŻFIN

a) Iffriża

Il-facilitatur jagħžel minn fost il-karattri suwed li jistgħu jagħmlu l-maġija mill-kotba favoriti tal-partecipanti. Pereżempju: Is-Saħħara l-Bajda minn "The Chronicles of Narnia", xi ħadd minn "Harry Potter", eċċ.

Il-partecipanti jifnu mal-mużika, u meta din tieqaf, kulhadd jissahhar — jitqabbel il-karattru magħżul: jinbidel f'gebla, isir it-tishir bil-Petrificus Totalus, eċċ. Kulhadd irid jiffriża f'postu, bħallikieku ntlaqat minn xi seher. L-antidotu huwa li terġa' tibda ddoqq il-mużika. Il-logħba tiġi ripetuta diversi drabi.

b) L-Ghanqbuta Maġika tal-Qari

Hekk kif iddoqq il-mużika, il-maġija tal-qari tinfirex madwar il-kamra — tibda billi żewġ persuni jzommu jdejn xulxin li jippruvaw jaqbd u jinkludu aktar partecipanti. Meta wieħed mill-partecipanti jintmess, jingħaqad mal-par, u jaqbad ukoll id persuna oħra, sabiex il-firxa tagħhom tikber. Jifforma network ta' tliet persuni, erba' persuni u dejjem jiżdied. Il-partecipanti jippruvaw jaħarbu mix-xibka, iżda fl-aħħar ix-xibka tant hija twila li tista' tinkludi lil dawk kollha li għadhom ma nqabdux.

c) Tellieqa tar-Rilej tal-Eroj

Il-partecipanti tal-ballu jinqasmu fi gruppi ta' 10. L-ċavetta għat-tqabbil tista' tkun kostumi simili, xi karatteristiċi komuni relatati mat-travestimenti, jew semplicement l-għażla tat-tfal stess.

Kull grupp jinqasam fi gruppi ta' ħames persuni; grupp wieħed ta' ħamsa jmur fnaħa waħda tal-kamra, l-ieħor imur in-naħa l-oħra. Il-kompitu hu li jieħdu lil xulxin minn tarf sa tarf ieħor b'vettura maġika (din tista' jkun karru, tapit li jtir, xkupa maġika, pegasus — xierqa għall-interessi letterarji tat-tfal). In-naħa tal-lemin tibda: persuna waħda tiġbed oħra fuq kutra; dik li qed tingibed toqgħod bilqiegħda waqt li tgeżwer il-kutra b'saqajha u żżommha b'idejha.

Il-persuna li tkun ingibdet tmur fit-tarf tal-kju u tkun l-aħħar persuna li tiġbed.

Il-persuna li tiġbed issa hija dik li qed tingibed; b'dan il-mod, kull partecipant ikun il-forza li tmexxi kif ukoll ir-rikkieb.

It-timijiet jikkompetu kontra xulxin; jirbaħ it-tim li jirnexxilu jittrasporta l-partecipanti kollha minn tarf għall-ieħor tal-kamra l-aktar malajr.

d) Żjara f'Dinjiet Differenti

Il-partecipanti jingħaqdu f'pari u jibdew jifnu flimkien mal-mużika. Meta l-mużika tieqaf, jeħtieġ li jsibu sieheb ieħor malajr. Dan jiġi ripetut diversi drabi, u l-partecipanti jaċċertaw ruħhom li jifnu ma' xi hadd differenti kull darba.

e) Vjaġġ bid-Dghajsa

Il-facilitatur jagħżel rumanz li fih il-karattri vjaġġaw bil-vapur. Jista' jkun "The Voyage of the Dawn Treader", "Around the World in Eighty Days", "Peter Pan", u kwalunkwe rumanz ieħor li fih vjaġġ bid-dghajsa.

Il-partecipanti joqogħdu fnofs il-kamra, bil-facilitatur fuq pjattaforma mgħollija. Il-facilitatur ikollu folja karta A4 f'idejh, taparsi gverta. Meta l-facilitatur imejjel il-karta lejn naħa waħda, il-partecipanti jagħmlu bħallikieku qed jiġri fl-art taħt saqajhom; inklinazzjoni lejn ix-xellug tfisser li kulhadd jingibed lejn ix-xellug mill-forza tal-gravità, inklinazzjoni lejn il-lemin timbottahom lejn il-lemin.

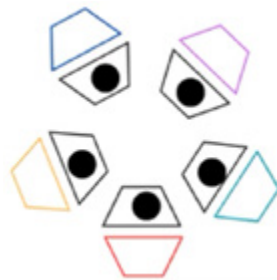
Il-folja tista' titbandal, taqbeż, titla' u taqa' 'l isfel, titgħawweġ 'il fuq, 'l isfel, lejn ix-xellug, lejn il-lemin...

Waqf li jkun qed juri, il-facilitatur jinsew storja, billi jenfasizza l-mument tal-biża' tat-tbandil, preferibbilment billi juża l-għarfien tat-trama tar-rumanz li minnu ttiehdet l-idea.

II. LOGHOB INTRODUTTORJU

a) Speed date

Is-sigġijiet huma rranġati f'ċrieki fil-kamra: xi sigġijiet b'daharhom ma' xulxin, xi sigġijiet iħarsu lejhom; għandhom jigu fformati żewġ ċrieki, wiehded ġewwa u wiehded barra. Jekk ikun hemm ħafna parteċipanti, għandhom jitwaqqfu diversi ċrieki bħal dawn sabiex kull parteċipant ikollu post fejn joqgħod. Ċirku wiehded għandu jakkomoda gruppi mhux akbar minn 10–12-il persuna — grupp li jkun kbir wisq iwassal biex il-logħba ddum wisq.

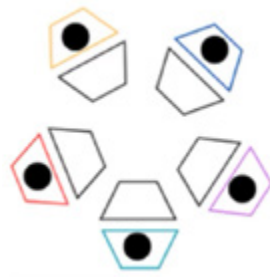
*(Ir-romboidi suwed huma ċ-ċirku ta' ġewwa; daww ikkuluriti huma ċ-ċirku ta' barra.
L-ispażji mmarkati b'tikka huma daww tal-kelliema.)*

Il-parteċipanti jieħdu posthom u l-persuna fiċ-ċirku ta' ġewwa tgħid lill-persuna fiċ-ċirku ta' barra dwar il-kostumi tagħhom, jigiġieri, il-ktieb/eroj li ispirahom. Għandhom 60 sekonda. Wara li jispiċċa l-ħin, il-facilitatur iħabbar bidla u n-nies fiċ-ċirku ta' barra jibdlu posthom, u jiċċaqilqu post wiehded lejn il-lemin.

(Il-vleġeġ jindikaw id-direzzjoni tal-bidla tan-nies fiċ-ċirku ta' barra.)

Issa, iċ-ċirku ta' barra jitkellem dwar il-travestimenti tagħhom u l-ispirazzjoni għall-għażla.

(L-ispazji mmarkati b'tikka huma daww tal-kelliema.)

L-attività tigi rrepetuta sakemm daww fiċ-ċirku ta' barra jirritornaw fil-post tal-bidu tagħhom.

b) Sib Nies fuq il-Lista

It-tnejn ta' din il-logħba teħtieġ li tkun taf il-kostumi tal-partecipanti; dan jista' jsir jew qabel jew waqt l-avveniment.

Kull partecipant jingħata lista bil-karatteristiċi u l-esperjenzi tal-karattri letterarji. Fi żmien speċifikat (il-ħin jiddependi min-numru ta' partecipanti), il-partecipanti jdur u jistaqsu mistoqsijiet lil xulxin sabiex isibu nies li huma lebsin tal-karattri li jaqblu mad-deskrizzjoni.

Persuna waħda tista' tigi rreġistrata b'attribut wieħed biss, anke jekk jaqbel ma' diversi punti.

Lista kampjun ta' karatteristiċi:

- karattru li kien jaf juża l-maġija
- karattru li seta' jafda lil sieħbu
- karattru li ġej minn pajjiż ieħor
- karattru li kellu animal tad-dar
- karattru li ġie minn dinja tal-fantasija
- karattru li kien tifla
- karattru li kien tifel
- karattru li kellu setgħat maġiċi
- karattru li għamel affarijiet tad-daħk
- karattru li, waqt il-logħba, ikollu lil xi ħadd mid-dinja tiegħu preżenti fil-kamra
- karattru li għeleb il-forzi tal-ħażen

Il-logħba tintemm wara l-ħin allokat u l-faċilitatur jiċċekkja kemm nies irnexxielhom jimlew il-lista sħiħa f'dak il-ħin.

c) Min hu l-Ħabib Letterarju Tiegħi?

Il-logħba tibda bil-ħolqien ta' lista ta' kostumi; kull partecipant jista' inizjalment iħabbar ta' min hu liebes.

Meta tibda l-logħba, titwaħħal kard ma' dahar kull partecipant b'karattru każwali li xi ħadd ieħor ikun liebes, b'tali mod li l-partecipanti ma jkunux jafu min hu l-ħabib letterarju tagħhom. Il-partecipanti jistgħu jistaqsu mistoqsijiet ta' IVA jew LE. Il-kompitu hu li wieħed jaqta' mill-ħjiel min hu l-ħabib letterarju u jsibu. Il-partecipanti jiċċirkolaw madwar il-kamra u jista-

qsu lil kulhadd għad-dettalji biex jgħinu jidentifikaw min ikun miktub fuq il-folja tal-karta mwahħla ma' daharhom. Meta parteċipant jaqta' min ikun ġie assenjat lilu, jitlob lill-persuna li tkun b'dak it-travestiment biex tneħhi l-kard minn fuq dahru.

MODIFIKAZZJONI

Tista' tqabbel il-parteċipanti f'pari sabiex ifittxu lil xulxin. Pereżempju, Harry Potter irid isib lil Gandalf, u Gandalf irid isib lil Harry Potter. Fi tmiem il-logħba, il-pari li jkunu sabu lil xulxin b'dan il-mod jistgħu jiżfnu flimkien.